

La segona part del cas

El dia 5 d'abril, el regidor de Torrevella José Manuel Dolón i el diputat autonòmic d'EUPV Pasqual Mollà acusaven el PP del Baix Segura de "convertir la comarca en una Sicília valenciana", per "les greus irregularitats administratives i urbanístiques comeses, amb la participació dolosa d'un grup d'ajuntaments governats pels populars". Segons EUPV, "hi ha indicis racionals de l'existència d'una trama política-financera, en la qual molt probablement hi hauria implicats els polítics del PP que regeixen els ajuntaments de Torrevella, Oriola i Benijòfar", un triangle conservador conegut per *Triangulo de la Vega* (vegeu gràfic en aquesta mateixa pàgina).

Les inversions milionàries i en la comarca, en ocasions de fosca procedència, gràcies a la facilitat que el sector de la construcció ofereix per a emblanquir capitals, han estat investigades intermitentment per l'aparell judicial del Ministeri de l'Interior. La Generalitat valenciana calcula que són més de 20.000 els habitatges irregulars a la comarca, i segons EUPV, "gràcies al PP, es donen els enriquiments astronòmics d'alguns promotors", des que aquest partit va desbancar el PSOE dels ajuntaments del Baix Segura.

Pasqual Mollà entén que el PP, "en lloc de moralitzar la vida pública, s'amaga al Baix Segura, utilitzant mètodes que podrien ser qualificats de *gangsterosos*, més propis de Sicília que no d'un estat democràtic. El PP té grans coses a amagar", ha dit Mollà. La resposta d'Hernández Mateo, alcalde conservador de Torrevella, diputat autonòmic i vocal de l'executiva "regional" del PP, recordava altres èpoques: "Els comunistes tenen un virus al cap que els produeix tumors fètils al cervell. Volen implicar dirigents del PP per emmerdar l'opinió pública". L'alcalde de Torrevella contraatacava: "El regidor Dolón és un defensor de la naturalesa que permanentment s'oposa a construir al voltant dels paratges naturals de les llacunes de la Mata i de Torrevella, on ja hi ha plans parcials, reconeguts pel Pla General que el PSOE va aprovar en 1986".

Juho de España, president del PP-Alacant, acusa EUPV d'actuar

Al Baix Segura, feu polític del PP, EUPV denuncia que hi ha una trama financera i de connivència entre empresaris de la construcció i dirigents conservadors, com ara l'alcalde de Torrevella i diputat autonòmic, Pedro Hernández Mateo, i l'alcalde d'Oriola i diputat a Madrid, Luis Fernando Cartagena.

"com el braç brut del PSOE". Per España, "només es tracta de denúncies interessades d'un partit que ha decidit de fer més brega política. Mentre el PSOE ha perdut vots de forma constant, en els municipis on ha governat el PP hi ha hagut un increment electoral". Per la seua part, l'alcalde Hernández Mateo creu que "el problema és que ací EUPV no bufa cullera".

José Joaquín Moya Esquiva, secretari comarcal del PSOE al Baix Segura i alcalde de Bigastre, no comparteix tampoc les crítiques d'EUPV. Per Moya, "poden haver-hi relacions irregulars, heterodoxes, entre promotors urbanístics i algunes institucions, perquè el negoci més important del Baix Segura és la promoció urbanística, regulada des dels ajuntaments. Ara, cal no generalitzar. Dir que el Baix Segura és com Sicília és una immensa barbaritat, que no puc compartir perquè lluite per una comarca moderna". Però Moya no nega les imputacions d'EUPV als populars, "perquè els primers que denunciarem alguns d'aquests fets forem nosaltres. Però no pense avantposar la confrontació amb el PP al benestar de la meua comarca".

Tres casos. Les acusacions d'EUPV contra Hernández Mateo formen una llarga cua. La primera és la "cessió a dit" del dret de superfície del nou mercat d'abastament i centre comercial "La Plaça" a l'empresa madrilenya Nuevo Centro de Torre vieja, SA. Propietat d'Urbano Rubio Díaz, constructor, entre alguns edificis més, de l'hotel Fontana, el més gran del municipi, aquesta societat fou constituïda tan sols uns dies abans d'eixir el plec de condicions, obert només amb una garantia de 500.000 pessetes de capital. L'empresa adjudicatària penjà un cartell anunciant la construcció abans que oficialment li l'adjudicaren.

A canvi de construir un mercat modern, Rubio Díaz aconseguí el dret d'explotació per cinquanta anys dels serveis de pàrquings i dels locals comercials i d'oci. EUPV va informar la Generalitat perquè investigara el procediment formal seguit per l'Ajuntament en aquesta cessió, en què veia un probable delic-

aseiro

te de prevaricació. El Col·legi Oficial d'Arquitectes d'Alacant ja va comunicar l'existència d'una infracció greu, perquè el nou edifici envaïa un vial públic i modificava el PGOU. La Conselleria d'Administració Pública ha rebutjat el projecte, ideat per l'arquitecte Pérez Guerras, car considera que és "una operació immobiliària amb un propòsit especulatiu evident", a part que no té "la seua autorització, perquè l'obra no fou adjudicada a subhasta i perquè no s'ajusta al reglament de contractació de l'estat".

Sal Gruesa, una altra de les idees de l'alcalde Hernández Mateo, també va resultar polèmica. Consistia a traslladar la gresca nocturna fora de Torrevella amb la creació d'una illa de pubs i bars en una àrea allunyada del nucli urbà. Però darrere aquesta publicitat hi havia una vertadera promoció privada de vendes de locals en què l'Ajuntament feia d'intermediari. A més a més, volien ubicar-la en una zona propietat del Fons de Garantia de Dipòsits, sense fer cap gestió amb el propietari real del terreny, el Banc d'Espanya. Es calcula que, en el projecte, hi havia 2.000 milions en joc. Un dels promotors, Domingo Ruiz López, va acabar a la presó.

L'última denúncia que ha rebut el l'alcalde de Torrevella és per presumpte delictes de malversació i apropiació indeguda de fons públic, que podria costar-li sis anys d'inhabilitació per a qualsevol càrrec públic. Segons aquesta denúncia, Hernández Mateo pot haver cobrat durant tres anys el quilometratge pels seus desplaçaments a les Corts Valencianes, 460 quilòmetres diaris entre anar i tornar (més de tres milions de pessetes), quan es desplaçava amb un Audi 100, matrícula A-1060-BP, propietat de l'Ajuntament de Torrevella, el qual ja pagava totes les despeses. El diputat argumentava que aprofitava les reunions de les Corts per fer gestions pròpies del càrrec d'alcalde, a banda reunir-se amb la Federació Valenciana de Municipis i Províncies, FVMP.

El Pescador. L'any 1990 era detingut, en el seu pis del barri del Pla d'Alacant, Rosendo Naseiro, aleshores tesorero del PP, acusat de cobrar, presumptament, comissions per finançar il·legalment la formació conservadora. Encara que mai no hi haja hagut judici, perquè foren considerats definitivament nuls els enregistraments ordenats pel jutge valencià Lluís Manglano, el colp va ser fortament acusat pel partit i, molt probablement, per l'estructura del Baix Segura. No debades, temps després de la detenció del gerent Naseiro, una circular interna es queixava que la comp-

Dalt, Pedro Hernández Mateo, alcalde de Torrevella, i baix, Luis Fernando Cartagena, alcalde d'Oriola. Els dirigents conservadors del sud del país neguen les acusacions d'EUPV.

tabilitat del partit oferia un saldo deficitari.

Naseiro podia haver estat detingut la nit abans, però tot indica que la policia, que tenia ordre judicial de cerca i captura i que el vigilava des de fora discretament, va ajornar fins l'endemà el trist espectacle d'emmanillar-lo davant la plana major popular que aquella nit sopava amb ell a Torrevella: l'alcalde d'Oriola, Luis Fernando Cartagena; el de Torrevella, Pedro Hernández Mateo; l'aleshores aspirant a l'alcaldia de Benidorm, Eduardo Zaplana (ara president valencià del PP) i una altra persona. El restaurant elegit fou El Pescador, propietat d'un oncle de la dona d'Hernández Mateo, i local afortunat, perquè l'alcalde hi celebra molts actes oficials.

ARXIU

José Manuel Dolón: "Des d'aquesta comarca el PP no s'ha pogut enriquir després de la caiguda de Naseiro"

—Com s'originen la majoria de les seues denúncies?

—Sabíem que a Torrevella hi havia moltes irregularitats o estafes de poca importància —com ara construir molt més d'allò permès, no respectar les normes directrius dels plans parcials o ocupar els espais comuns— realitzades gràcies a la tolerància municipal. Hi havia també una ofensiva urbanística contra l'entorn natural en el desenvolupament del PGOU i en la seua nova revisió. Però va ser, sobretot, arran de les denúncies de molts col·lectius d'estafats a la costa oriolana, especialment de nacionalitat belga, finlandesa i noruega, com realment vam poder entrar en contacte amb les irregularitats tant d'Oriola com de Torrevella. El 50% de la costa oriolana és absolutament il·legal: s'ha construït en sòl rústic, sense pla parcial o sense executar mesures de disciplina urbanística.

Però no es tracta només d'irregularitats administratives o urbanístiques, sinó que hi ha una actuació dolosa per omissió de l'Ajuntament d'Oriola, perillosíssima i molt sospitosa, perquè es dona amb determinades empreses i amb determinats promotors. Hi ha uns senyors que fan i desfan, i que a més, fan les urbanitzacions com bolets.

—Creu en l'existència d'un "Triangle especulatiu de la Vega"?

—Sí, hi ha un Triangle, compost per Oriola, Torrevella i Benijòfar, tres poblacions amb alcalde del PP, encara que urbanísticament cal afegir-hi el Pilar de la Foradada, també d'alcalde popular. Ací és on solen donar-se les màximes inversions i el major nombre d'operacions urbanístiques especulatives. Benijòfar és un municipi amb molt poc de terme però amb una rica zona pròxima a Rojals, també en mans del PP, on hi ha diverses grans urbanitzacions salvatges, exactament totes les promogudes pel Grup Quesada-MASA.

—Entrem ara en aquesta presumpta trama que vostès han denunciat de construccions possiblement afavorides pels conservadors de la comarca. El principal és el senyor Ginés Saura?

—Molt probablement. Saura només era un petit empresari de Torrevella.

José Manuel Dolón. És regidor a l'Ajuntament de Torrevella i responsable de política territorial d'EUPV.

Ara sosté un dens entramat d'unues vuit o dotze empreses. Afirmaria que aquesta reconversió i augment econòmic coincideix en paral·lel amb l'arribada al poder del PP.

—I creu que ell o d'altres empresaris que El Mundo va relacionar amb el diputat Cartagena i amb la presumpta trama financera de la cessió de crèdits podien haver catapultat econòmicament alguna candidatura del PP?

—Crec que no. Ací, a la comarca, el PP no ha obtingut massa profit, cosa que no vol dir que algú no n'haja tret. No, no és possible que el PP s'haja pogut finançar des d'ací després de la caiguda de Naseiro. Si es comprova el compte de Cartagena i les informacions d'El Mundo sobre els empresaris investigats, tal vegada es descobreixca que s'ha enriquit algú i la investigació del jutge Moreiras vaja en aquest sentit, però no precisament el PP com a partit.

—O siga que, ací, la detenció de Naseiro també significa una caiguda del presumpte finançament irregular del PP?

—Diria que sí. Aleshores eren notíciats els contractes de recollida de la

brossa de l'Ajuntament de Torrevella amb una gran empresa. Tot això va desfer-se ràpidament. Vam estar dos o tres anys sense firmar aquest contracte i, a partir d'aquell moment, algunes operacions que podien estar en curs, i que podrien vincular-se a l'operació, es van desmantellar. O siga que, a partir d'aquella data, tal vegada va passar tot el contrari: van pensar "bé, i per què no nosaltres?" Aquesta podria ser la lectura de l'aparició de la pòlissa del Banco de Santander exclusivament a nom d'un senyor.

—Les denúncies d'EUPV contra Pedro Hernández Mateo van en augment. Com veu el futur de l'alcalde de Torrevella?

—Pedro Hernández afronta un desgast terrible, perquè crec que no governa la ciutat, sinó d'altres coses. Ja no li preocupa el seu poble sinó el seu futur polític o econòmic. El vinculen amb molta gent, gent que l'anomena "amic" o "soci", especialment entre el mateix gremi de la construcció, on no va ser res, un petit constructor sense fortuna. Si ara té una fortuna, deu ser des de fa poc.

—Vostè compta amb protecció policíaca del governador, arran de les seues denúncies. Se sent amenaçat?

—Des que vam començar a fer les denúncies, el meu grup i jo en concret suportem una obstrucció permanent per part del PP i, especialment, del seu alcalde. Arribaren a la corporació dient que ells moralitzarien la gestió política i, des d'aleshores, hem tingut traves polítiques gravíssimes i han vulnerat molts dels nostres drets constitucionals. I després, hem rebut amenaces o s'ha utilitzat contra nosaltres gent a la qual havíem denunciat per activitats il·lícites.

El PP també ha intentat el xantatge d'algun familiar meu i comprar el silenci d'algun periodista. La protecció sol·licitada és una mesura cautelar, ja que ací el PP actua amb mètodes del Chicago dels anys 30 i hi ha tants fets il·lícits que no pots fiar-te de ningú. Cada dia apareixen coses més rares. Els interessos que hi ha darrere de tot aquest drama urbanístic són massa grossos.

I. B.

Aquest oncle polític de Mateo, conegut promotor de Torrevella, ha estat afavorit amb una important edificació de 600 habitatges, locals comercials, baixos i apartaments, en primera línia de mar. Es tracta d'una caríssima compra a càrrec de les arques públiques, perquè després de concedir-ne la llicència a la firma madrilenya Vallehermoso SA, perquè hi construís un complex residencial, l'equip popular de govern va comprar-ho a Vallehermoso per 500 milions de pessetes, poc després d'haver ofert el terreny a promotors de l'entorn del PP per només 114.

Cartagena, investigat. Les llistes del Banc de Santander lliurades el 1992 per Finances al magistrat especial de Delictes Monetaris, Miguel Moreiras, van demostrar que aquest banc privat, ara el primer d'Espanya, havia amagat a l'Agència Tributària espanyola prop de 54.000 milions de pessetes, sota fórmula de cessions de crèdits. Entre aquests defraudadors hi havia el dirigent popular Luis Fernando Cartagena, alcalde d'Oriola, titular de vuit operacions de cessió de crèdit, formalitzades en el BS entre 1988 i 1989, per un valor de 344 milions de pessetes. Com a declarant del contracte figurava Francesc Serrano Ibarra, amo d'una cadena d'Òptiques, no militant del PP, el qual ràpidament va acudir a un advocat per aclarir com s'havia fet

Torrevella apareix com el centre de nombroses operacions especulatives. Alguns dirigents del PP del Baix Segura hi poden estar directament implicats.

ric. Difícilment el diputat Cartagena, nefròleg de quaranta-un anys, en situació d'excedència laboral del Servei Valencià de Salut, estava salarialment capacitat per a justificar aquesta petita guardiola d'estalvis.

Algun dirigent del PP, enemistat amb Cartagena, va dir al diari *El Mundo* que aquests 344 milions eren, probablement, injeccions econòmiques per al finançament del partit a través de tercers, "estranyos a l'organització". Per EUPV, "les investigacions de la policia se centren en la gestió urbanística desenrotllada per l'Ajuntament d'Oriola a la seua costa, i tot fa presumir

Cultura Popular

4^T

CONGRÉS D'ATENEUS I ASSOCIACIONS CULTURALS

Sessions de treball

- 30 abril. **VOLUNTARIAT - PROFESSIONALITAT**
Ateneu Popular de Ponent. C. Pau Claris 10. Lleida
- 7 maig. **L'ESPORT DINS LES ENTITATS CULTURALS**
Centre Cultural i Recreatiu El Progrés. C. del Mar 64. Martorell
- 14 maig. **RELACIONS ENTITATS - SOCIETAT**
Casa de Cultura Sant Francesc. C. Antoni Espí i Grau 1. Granollers
- 28 maig. **RELACIONS D'ÀMBIT EUROPEU MITJANS DE COMUNICACIÓ**
Casino Menestral Figuerenc. C. Ample 17. Figueres
- 4 juny. **FINANÇAMENT I MARC LEGAL**
Amics de l'Ebre. Casal del Mil·lenari. Tortosa
- 18 juny. **EL FUTUR DE L'ATENEISME**
Casal Montblanquí. Montblanc

Amb la col·laboració de

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

FEDERACIÓ D'ATENEUS DE CATALUNYA
Telèfon 93-317 18 09 de 17 a 20 hores

IV CONVENCIÓ PER LA INDEPENDÈNCIA NACIONAL

PONÈNCIES:

- * **L'AUTODERMINACIÓ A LA UNIÓ EUROPEA** * per Xavier Rocha
- * **EL DIFÍCIL ENCAIX DE CATALUNYA I ESPANYA** * per Josep Miró i Ardèvol
- * **EL DRET A LA DESOBEDIÈNCIA CIVIL** * per Lluís Maria Xirinachs

Informació i inscripcions: Tef. (93) 278 02 94 ext. 3914

PALAU DE CONGRESSOS DE MONTJUÏC
Barcelona, dissabte 14 i
diumenge 15 de maig del 1994

PER UNA SEGONA TRANSICIÓ DEMOCRÀTICA CAP A LA INDEPENDÈNCIA

que els 344 milions de pessetes podrien procedir de propines de coneguts promotors, perquè fes els ulls grossos i els permetés tot d'infraccions”.

Moreiras ha demanat al Congrés el suplicatori de Cartagena, que per la seua condició de parlamentari haurà de ser jutjat pel Tribunal Suprem. El suplicatori podria ser concedit aquest mes de maig. D'una altra banda, la primera setmana de març, Eduardo Zaplana va esmorzar, probablement a Dénia, amb el responsable policíac de delictes monetaris de la província, el professor de la universitat alacantina Antonio Ricol. Militant del PP, Ricol pot haver rebut del partit l'oferta d'un lloc destacat a la Diputació per al 1995. Segons una font popular, el motiu de la reunió era tractar de la situació del cas Cartagena, un assumpte que té ben nerviós al president Zaplana.

Protegit del vice-president del Congrés i diputat per Alacant, el murcià Federico Trillo, Cartagena, que va rebre consell del seu partit perquè abandonara l'escó i l'alcaldia d'Oriola, podia haver substituït en algunes funcions el defenestrat gerent Rosendo Naseiro, amb qui mantenia una excel·lent amistat. La seua habilitat com a recaptador, li va servir de currículum de luxe per a elevar-se a la cimera del PP.

Ja l'any 1990, Cartagena, sotmès a una inspecció tributària sobre cinc exercicis fiscals, de 1987 a 1991, va resultar implicat en els moviments comptables d'ADECO, una entitat suposadament cultural que ell havia fundat i presidit. Aquesta Fundació era domiciliada a la seu del PP i tenia tots els moviments bancaris a nom de Cartagena, única firma autoritzada. El seu home de confiança, regidor d'Oriola i responsable de Turisme a la Diputació, Pedro Barrios, també fou investigat per la policia, igual que Cartagena, pel notable augment del seu patrimoni. El PSOE d'Oriola va acusar-los d'haver fet beneficis substancials amb la instal·lació de les grans superfícies Eroski i Mercadona.

El quintet de l'asfalt. Moreiras investigava la possible relació de Cartagena amb cinc destacats empresaris de la comarca. El primer d'aquests, Ginés Saura Sánchez, ha estat, segons EUPV, notablement afavorit pels alcaldes del PP. En tot d'operacions urbanístiques inspeccionades per l'administració, Saura apareix com el principal beneficiari, a través de tercers; així en la majoria de les permutes de parcel·les de propietat municipal fetes per l'Ajuntament de Torrevella. La tolerància va arribar al punt de permutar-li un terreny en canvi d'una obra que ni tan sols era feta, i sense cap aval bancari.

José Joaquín Moya Esquivá, alcalde de Bigastre, no nega les imputacions d'EUPV als populars, però no en comparteix les crítiques. Julio de España (baix), president del PP-Alacant, per la seua banda, acusa EUPV d'actuar "com el braç brut del PSOE".

Saura va iniciar-se en els negocis com a petit empresari de Torrevella amb Automoció Saura, la delegació d'automòbils Simca i Muebles Torrevieja. Després va passar al gremi de la construcció amb Numar, SA, i més tard, com promotor, a La Pequena Andalucía, sempre en conflicte amb els propietaris, els compradors o els treballadors. En aquest moment la seua solvència ultrapassa els 2.000 milions de pessetes i té prop d'una dotzena d'empreses. Les seues obres principals són a Torrevella, Benijòfar, la Mata i Oriola, llocs on governa el PP. Una de les seues urbanitzacions, Residencial Atalaya Park, enclavada a Benijòfar i promoguda per Toproin, SL, la Conselleria d'Urbanisme va descobrir que oficialment no existia, perquè no la tenia registrada. L'alcalde popular Jesús Aranda va permetre'n l'edificació sense cap llicència. La seua empresa mercantil, Saupelea, constructora de Villacosta, a Oriola, també fou multada per la Generalitat.

El segon industrial estudiat pel jutge Moreiras és José Esquivá García. Veí de Beniel (Múrcia), tenia l'empresa Blue Stratos Company, SL, que va presentar suspensió de pagaments per un valor de mil milions de pessetes. Algunes altres empreses de propietat majoritària foren Charles Alexandre, SL, i Blue Eyes, SL, d'àrids i excavacions. Amb l'holandès Jan Reading dirigia la promotora Blue Hill. Segons fonts municipals, en aquestes empreses emblanquien diners procedents d'industrials sabaters d'Elx. Esquivá, que passa una mala situació econòmica, va lligar-se amb Cartagena a través del futbol, ja que fou president de l'Oriola CF durant les temporades 87 i 88, època en què podia haver invertit uns 200 milions de pessetes en fitxatges no declarats fiscalment. A més, va construir més de mil xalets al terme d'Oriola sense cap llicència d'obra ni permisos.

I tres més: Francisco Marcos, el "Jabonero", té la concessió de gairebé totes les cases d'automòbils d'Oriola i va participar en Procuma, SA, societat constructora vinculada, un temps, amb Cartagena. Agustín Pérez fou director de la Caja Rural de Bonanza, avui absorbida per Caja Murcia. Inhabilitat pel Banc d'Espanya, es comenta que quan va abandonar aquella entitat va aconseguir un crèdit d'uns mil milions de pessetes a tot just el 7%. Antonio Pedrera fou un important fabricant de roba, amb la fàbrica Drapé Cotí i 800 obrers als centres d'Oriola, Bigastre i Jacarilla (Múrcia). Avui es dedica a importants processos urbanitzadors, com ara el camp de golf Villamartín, a la costa del Baix Segura.

Ismael Belda